

!דפדפן

ושננתם לבניד ודברת בם בשבתד בביתד ובלכתד בדרך ובשכבד ובקומד:

פרשת השבוע למשפחה • ט אדר א תשס"ח • 15 פברואר 2008

מושג השבוע: מילואים

כ"ב) ושבעת הימים של טקס כניסת אהרון לתפקידו נקראים בעקבות כך "שבעת ימי המלאים", כאשר המילה מילואים מכוונת להקדשה לתפקיד מסוים. אם כי במבט שני נדמה לי שהוא מתאים גם לבטא את ציפייתו של כל רעהי ואם בישראל: שבעה ימי מילואים במקום חודש בשנה.

כן אנאל

זו אולי אחת המילים הכי פופולריות בעברית המודרנית. בלעדיה אין גבר ישראלי, אין שיר הרעות, אין נרטיב ציוני. לפעמים אני לא יכול שלא לחשוב שיפורם נשים של הקהילה הוא אינו אלא תשובה לפורום גברים שקיים באופן רשמי ומומוסד בצורת שירות המילואים. המילה מופיעה בפרשה בקשר לאיל שיוקרב כקרוב לרגל הקדשתם של אהרון ובניו לכהונה. התורה מכנה אותו "איל המלאים" (שמות כ"ט,

פרשת תצוה (שמות כז, ל-י)

לדמיון כמו להיגיון הפשוט לעבוד. הצורך הבסיסי של הדלקת נרות נובע מצורך להאיר בלילה, וכך נדמה שהתחיל המנהג הנוצרי גם כן. הדבר הזה נרמז בביטוי "מערב עד בוקר" בפסוק כ"א: בשעות שבהן אין אור טבעי, המנורה דולקת. אחרי הכל, החשמל הומצא לא כל כך מזמן והחיים היו מתנהלים בעיקר בשעות היום. הדלקת הנרות באה על מנת לאפשר פעילות בלילה. אם כבר התרחשה הפסקת חשמל בביתכם, כפי שקורה מדי פעם בימים חורפיים, אולי הדלקתם נרות שעווה ונזכרתם בזה שבית מואר הוא דבר שאינו לגמרי מובן מאליו? הילדים שלי, אחרי הפחד הראשוני מהחושך, די נהנו מלראות את הנרות דולקים ליד החדר שינה שלהם.

מעבר לצורך הכי בסיסי להאיר את הלילה, העובדה שהיהדות שמרה על המנהג להדליק נרות לאחר שהגיע החשמל לכל בית רומזת לנו שמשמעויות נוספות חבויות במעשה ההדלקה. המשמעות השנייה נעה בין צורך פיזי לצורך סמלי: מאירים בעזרת נר על מנת להאיר את הדרך. מי שעשה טיול לילי יודע שהדרך המוכרת והחביבה כל כך במהלך היום הופכת לאיומה משהו בלילה.

ניאן אפלייט ניסוי אילדים:

אחד מההורים יכבה את כל האורות בחדר הילד והם יצטרכו לצאת מהחדר. לאחר כמה רגעים, ידליק ההורה פנס ואז, לאחר יציאה מהחדר, הוא יוכל לשאול את הילד כיצד הרגיש כשנדלק הפנס. האם הוא חש הקלה? האם הוא היה מסתדר גם בלי עזרת האור?

התחושות שעוברות עלינו כשנדלקת קרן אור, ולו קטנה ביותר, דומות לפעמים לאלה שחשים כשפתאום מבינים משהו קשה או כשיוצאים ממצב מסובך או לא נעים. אומרים שרואים אור בקצה המנהרה או אפילו שמישהו האיר לנו

בשבוע שעבר עסקה פרשת תרומה בפרטי בניית המשכן. הפרשה הנוכחית, תצוה, דנה בשני נושאים:

1. בגדי הכהונה - פירוט הבגדים שהכהנים יצטרכו ללבוש על מנת לשרת במשכן.
2. טקס הכתרת אהרון ובניו כהכשרה לעבודתם במשכן.

על הנושא הראשון אני ממליץ מאוד לחזור למאמרו המאוד מעניין של ידידנו מרדכי ליבנה ב"ידברת בם" משנה שעברה. באשר לנושא השני, נצטרך לחכות לשנה הבאה על מנת להרחיב עליו.

לפני שני הנושאים האלה, שני פסוקים מהווים עניין בפני עצמו:

כ ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד. כא באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדית יעמד אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' חקת עולם לדברתם מאת בני ישראל.

בפרשה הקודמת תוארה המנורה עצמה (פרק כ"ה, ל"א עד מ) כפי שהיו צריכים אדריכלי המשכן לעצב ולצרף אותה, ואילו פה מוסבר סוף סוף מוסבר השימוש המדויק שיעשה במנורה. ההפרדה הזאת בין צורת הכלי לבין התפקיד שלו נועדת, ככל הנראה, להבליט את שני ההיבטים, ואני מבקש להתעכב על שני הפסוקים הללו על מנת לנסות ולהבין את משמעות הדלקת הנרות.

שאלא אר פילדים:

- * מתי מדליקים נרות במעגל השנה היהודי?
- * בדת הנוצרית נוהגים גם כן להדליק נרות. באיזו הזדמנות?
- * בשני המקרים האלה, למה בכלל מדליקים נרות?

ובכן, רבות הן התשובות האפשריות, והילדים יכולים לתת

הקונוטציות האלה נעשה באופן ייחודי במזכרת בתיה: נר התמיד שבבית כנסת הגדול הוא מתנה של הברון רוטשילד לזכרה של אימו, בתיה. קחו את הילדים לסיור ובדקו תוך כמה זמן הם מאתרים את הנר המיוחד הזה, הן בגלל המשמעויות שלמדנו זה עתה והן בשל ערכו ההיסטורי.

שבת שלום

בן ארצא

אב לתלמידים בגן ובכיתה ב' קשת
בי"ס בן גוריון

נ.ב.: תודה ליעל אשתי על העזרה שהעניקה לי בהכנת המאמר

את הדרך, כדרך לומר שהוא עזר לנו. בהקשר הזה כדאי לזכור שהדמות בפסל החירות שבארה"ב נושאת לפיד בידה ובכך מאירה את הדרך למהגרים שהגיעו לעולם החדש. וכמו כן, חזרה לתורה, אחרי יציאת מצרים מסופר לנו: "והי' הלך לפניו יומם בעמוד ענן, לנחתם הדרך, ולילה בעמוד אש, להאיר להם ללכת, יומם ולילה." (שמות י"ג)

פזמון אפילוא

זכר לאותם שני פסוקים ולצווי להעלות "נר תמיד" במשכן, נמצא בהרבה בתי כנסת נר, מול ארון הקודש שנושא אף הוא את השם נר תמיד. נר תמיד הוא גם הנר שמדליקים להנצחת אנשים שרוצים להיזכר בהם. במקרה הזה, האור מסמל את הנוכחות שלהם בליבנו ובחינו. החיבור בין שתי

תרבות רעה

התנועה, גם אם יתגורר רק בבית השני מסוף הרחוב? האם יקפיד לחגור חגורת בטיחות? החברה המערבית, ובפרט הישראלית, טוענת בדרך כלל שהיא מקדשת את החיים. חוקי התחבורה הינם דיני נפשות, חד משמעית. בדיני נפשות ראוי להחמיר. טירון שבטעות מפר את הוראת הבטיחות הקטנה ביותר במטווח, חוטף שבת על המקום. האם אנו משקיעים מאמץ עילאי בשמירת בטיחות ילדינו? ילד שהוריו מוותרים לו על חגורה בגלל מחאותיו, איזה מסר זה מעביר לו לגבי חוקי התעבורה? האם אנו משקיעים זמן בחינוך ילדינו להתנהגות נכונה בכביש, לכיבוד חוקי התנועה? האם אנו מתעקשים איתם על מעבר חצייה, כמו שאנו מתעקשים איתם שיאכלו את העוף? כל אחד ואחת יחשוב לעצמו האם הוא דוגמא אישית מספקת לילדיו המביטים בהתנהלותו בכבישים וברכב. אני פוסע ברחוב רוטשילד לבית הכנסת בערב שבת, ורואה את הנערים שעושים הלוך-חזור עם אגוזי כח או טרקטורון, בטורים גבוהים. הלוך-חזור כדי שאם במקרה הייתם בשירותים בפעם הראשונה לא תפספסו אותם. אני נזכר בתהלוכת הרכבים בסוף כל שנת לימודים של תלמידי י"ב - מופע מטופש של חוסר תרבות וברבריות פרימיטיבית, שמונע מפרץ טסטוסטרון. עוקפים קצת פה, סיבוב חד שם, אולי איזה גז בנתיב הנגדי לעקוף את כולם... האם ילדי גם ינהגו כך? ואם כן, האם אני ארשה שזה ייעשה ברכב שלי? ומה עשיתי היום כדי למנוע מבתי את המחלה הזו?

אריאל ידן

אב לתלמידה בכיתה א' קשת
בי"ס בן גוריון

שישי בערב. אני פוסע במורד רחוב האשל, ולפתע מגיחים מולי זוג פנסי רכב. 'לפתע' אני כותב, כי אני הולך עם כיוון התנועה, והרכב נכנס באין כניסה. לא, לא בטעות. שני נערים ממחרים לאסוף את חברם, אולי לבילוי של יום שישי. ככל הנראה פיקוח נפש, כי הם אינם מבזבזים אף רגע, אפילו לא כדי להקיף את ה-"ח" במלואה. אני חושב לעצמי, כיצד הגיעו נערים אלה למצב בו הם אינם חשים בושה לצפצף בריש גלי על החוק? הם אינם נראים ילדי שכונת פשע או עוני. סוג הרכב בו הם נוסעים, וכן מדבקת חברת הליסינג המתנוססת על חלונו האחורי, מעידים שכנראה הם ממשפחות מבוססות.

ראשון בבוקר. אני נוסע ב-"סובארו פשע" שלי על העוקף המזרחי החדש של רחובות. לקראת מכוני ויצמן אני משתלב בנתיב השמאלי, כדי לפנות ברמזור. מנוע הסובארו המזדקנת רועש כמו גוער בי על ה-90 קמ"ש בהם אני נוסע. והנה, צפירות צפופות ועזות נשמעות מאחורי. רכב שטח גבוה צופר מהבהב ומאיים. לא, לא משטרה, ולא שר ביטחון. בחורה ממחרת, לעבודה כנראה. בחישוב מהיר אני מבין שאני והטרנטה איבדנו לה 1.5 שניות במאה מטר שנותרו עד הרמזור. היא נעצרת מימיני ברמזור, ושולחת לי "בוקר טוב" שאסור לשדר ברדיו.

שני בבוקר. אני פוסע לאיטי ליד החניון המפריד בין המתנ"ס לבית הספר. כרגיל חניתי ברחוב הגורן. כרגיל החניון מסובך בפלונטר מכוניות והורים המסיעים את ילדיהם. מאזדה 3 אחת נעצרת באמצע החניון. הדלת האחורית נפתחת, וילד קטן, אולי בכיתה ב', מקפץ החוצה, גורר את הילקוט. הנהגת, כנראה אימו, מסמנת בידיה להזדרז. הילד רץ למדרכה, חומק בין המכוניות הנוסעות-לא-נוסעות. אני תוהה אם אימו של הילד היא מאותן אימהות הטרורות לוודא שבנם מכוסה היטב בלילות החורף, לבל יצטן חלילה. שלישי אחר הצהריים. אני ממתיין לנגה שתארגן את כל תכנית היום עם חברותיה בצהרון. בחרתי לשבת על הספסל ליד שער בית הספר, משקיף על אותו חניון שנרגע בינתיים. אני מביט באם ובנה נכנסים לרכבם. דין ודברים מסוים מתנהל ביניהם, ולבסוף הילד נכנס למושב שליד הנהג. בזמן שאימו עושה פרסה, פותח בנה את החלון קדמי, וצועק ומנופף לחבריו. אני מנסה לדמיין איזה מין נהג יהיה הבחורצ"ק הקטן. האם יעצור עצירה מוחלטת בכל תמרור עצור? האם יגנוב לעיתים את הצהוב? האם יכבד את כיוון

השוקולד וקבוצת התפילה תאכל 'טעימה' מתוקה אחרת?!" שקט השתרר. התברר שכולם רוצים דווקא את כדורי השוקולד. פתאום קם אחד הילדים מקבוצת התפילה ואמר: "אולי קבוצת התפילה תכין כדורי שוקולד ואז קבוצת המפגש תאכל את כדורי השוקולד של נועם ואנחנו את כדורי השוקולד שנכין?" רעיון שאנחנו, הגננות, לא חשבנו עליו.

וכך היה. כמובן שקודם ביררנו אם הוא מקובל על כולם, גם על נועם. למעשה נועם אף היה שותף להכנת כדורי השוקולד עם קבוצת התפילה וזו הייתה ממש חגיגה. חצי מהעיסה הייתה בפה ועל הפנים, אבל אחר כך ערכנו את טקס אכילת הכדורים. ילדי קבוצת התפילה אכלו מכדורי השוקולד שהכינו וקבוצת המפגש מכדורי השוקולד שנועם הכין. מה אתם אומרים? - סוגיה קשתית נפתרה על ידי הילדים.

אני אולי... אני לא

אל תשכחו לבקר מדי פעם בבלוג של גן דולב לקרוא על חוויות משם:
<http://www.tapuz.co.il/blog/userBlog.asp?FolderName=keshetmazkeret>

וכן הכנסו לבלוג של גן ארז להתעדכן מהנעשה שם:
<http://www.tapuz.co.il/blog/userBlog.asp?FolderName=gankeshet>

לנועם היה רעיון נפלא - להכין כדורי שוקולד לילדי הגן. הוא ריסק בסקוויטים, הוסיף את כל החומרים הנדרשים ובא בשמחה ובששון לגן, מאושר סיפר לכולם שהכין עבורם כדורי שוקולד.

"כל הכבוד שחשבת עלינו, אמרנו בהתחלה, אבל אז הבנו שיש לנו בעיה. אני הסתכלתי על נטע, נטע הסתכלה על נורית ולא ידענו מה לעשות. איך נחלק את כדורי השוקולד? נועם בא מבית חילוני. אבל לא רצינו לאכזב אותו. התייעצנו עם גננות גן ארז, שאלנו, התלבטנו, ובינתיים נועם הולך אחרינו ושואל: "נו, מתי נחלק את כדורי השוקולד?" לא הייתה ברירה. בזמן המפגש, כשנועם שאל שוב מה עם כדורי השוקולד שהביא, אמרתי: "נועם, יש לנו בעיה עם כדורי השוקולד. מישהו יודע למה?" פניתי לילדים. כמובן שכמה ילדים ידעו לומר שקבוצת התפילה לא יכולה לאכול וקיבלנו הסבר מהילדים. נועם

התחיל לדמוע. מה עושים? מישהו הציע ואמר ש"רק קבוצת המפגש תאכל". כמה ילדים מקבוצת המפגש וגם מקבוצת התפילה הגיבו: "מה פתאום, זה לא יפה, לא עושים דבר כזה לחבר".

ואז מישהו אמר: "אולי קבוצת המפגש תאכל את כדורי

מחווה לעגנון

ש"י עגנון נפטר ב-17 בפברואר 1970, ב"א באדר א'. גם השנה חל 17 בפברואר ב"א באדר א', ואני סבור שעגנון - שהיה בעל חוש הומור חריף - היה נהנה מהמחווה הסגנונית הבאה. מקווה שיהנו גם ההורים לתינוקות שנולדו השנה בקהילתנו (ובלי עין הרע כאלו יש לא מעט).

...מכיוון שהגיעה שעת פת צהריים נשא קולו בבכי, שאין פעוטות נוטים להניח לעת זו לחמוק ללא שתותיר רישומה. בכי זה של תינוקות למה הוא דומה? משל חרב מפלחת את בני מעיו ואין איש יכול שלא לדעת שרעב הוא. שמעה זאת אמו, רחימאית שכמותה, והניחה לו באותו כיסא הקרוי טרעמפולינא, שיש היושבין בו ויש שמסובין בו ויש ההופכים אותו לדבר משחק ומתנדנדים בו ודומה בעיניהם שמגיעין מעלה לשער גן עדן ומיד לאחר מכן מטה לפי פחת של גיהינום. והתקניה בפיו בקבוק של תינוקות ובו מין משקה הקרוי בלעז 'נוטרעמינג', שרישומו עבש במקצת אולם לאותו תינוק דומה כאילו הריח פרחים של בקעת יריחו וכאילו טעם מקצת מטעמו של לויתן העתיד לבוא לפיותיהם של

צדיקים. ישב ושתה והיה מרבה בהרהורים, שאמר מה נאים מעשיה של אומה זאת שטורחים ומפליגים מעבר לים ומביאים משקה זה שאין אני מורגל באף משקה אחר. ומעשה שהיה אוכל משקה אחר וחמרמרו עליו מעיו וסופו שנתגלגל לבית החולים. ולא היה יודע שמונים עליו אביו ואמו מיטב מעותיהם ומשלשלים לידי סוחרי אותו מאכל. ואף אילו היה יודע לא היה זוקף זאת לחוב אותם בעלי ממון שסניגורם של ישראל היה אותו פעוט.

לא נשתייר ולו מעט מהמשקה בבקבוק. פשט אבריו בהנאה ונסתלק מאותו מושב שלו שכבר למד מלאכה נאה זו ולא הזדקק לאדם אחר. הגיע לארגו מלא בצעצועים ומשחקים ושאר דברים שממלאים לבו בשמחה. כרע על ברכיו והיה מוציא כל משחקיו וזורה אותם לכאן וכאן, שהיה סבור שכל בריה ודבר באין לידי שמחה מחפצים אלה ורצה לשמחם. הקפיד ולא הותיר אף פינה בבית שאינה מרוצפת ומעורבבת בצעצועים כגון זה. כיוון שנתרוקן הארגו, נפנה והיה גורר חפץ זה לכאן ואת רעהו לעבר אחר וחלקם היה

הריח האב אותו מטמון הצבור לטובת בעליו, נשא את בנו והניחו על שידה להחליף את המטונף בנקי שאף הוא סופו להיות מלוכלך.

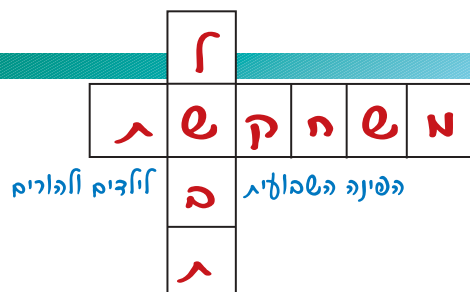
שכב העולל על השידה ורגליו מונפות כלפי מעלה משל מעידות על נפלאות הבריאה. הרהר לעצמו שמא כועסים הם עלי שעוררתי אותם בארבע וחצי בעת שאיילת השחר עודנה נמה ואף חתולים שרויין בתרדמתם. אלא שהורים אלו שוטים היו ולא היו יודעים שרק לתיקונם הוא מתכוון, ששינה רבה מטפשת רוחו של אדם והרגיל לישון עד שעה שש סופו שירצה לישון אף עד שבע ואף גרוע מכך ואינו מתפנה לקבוע עיתים לתורה. ואף זאת שאין שעה שאינה טובה לחזור בתשובה ושערי שמים לעולם אינם ננעלים ובארבע וחצי בייחוד. ומעשה היה שהעירם לפנות בוקר ונפנה אביו לאימו ואמר "ריבונו של עולם, במה חטאנו שנדרשנו לקום בשעה זו?" כיוון שהעיד אביו על עצמו שהוא מכיר בבוראו של עולם, נגלתה להם שעת רצון וחזר הבן לישון עד חמש וחצי.

ישיאלפאן

אב לתלמידים בגן ובכיתה ב' קשת בייס בן גוריון

אף טועם בפיו שחזקה עליו ללמוד את טיבן. ואין תינוק זה מניח לאף אידאה שבעולם לחמוק ללא חקירה ודרישה. יש הדומים בפיו לטעם המן והוא נוגס בהן ומשתבח בליבו ויש שהוא מניח מפיו כאילו אין בו ערך. וכי חלילה חשבתם שמאס בחפץ זה והותירו כדומן בשדה? אלא למחרת טועמו שוב שהיה מקווה שישתפר טעמו שאופטימיסטן מופלג היה.

שמחה זאת סופה בבכי. וזאת למה? שעה שהיה משחק היה מפריש לחיתולו, והפרשה זאת טיבה שרישומה שקט שאין הברכה שורה אלא במה שסמוי מהעין. ורק מי שמרחרח את ישבנו מיד נתקל בריחו. אלא שאין אביו טבעו לרחרח את ישבן בנו, שאותו אב גאוותן היה ונוהג להסב ולקרוא ספרים רבים וסבור היה שאין עת שאינה טובה לקרוא. הקפיד עליו בנו ומשך במכנסיו. המשיך אביו לקרוא. וכי סוברים אתם שקורא היה מליקוטי מהר"ן? לא, אלא היה קורא דברי ימי עיתי העמים וכן היה מוסיף וקורא פוליטיקא של אותם ימים, מה עשה מר עסקנוביץ ומה עשה מר עסקנסון ומה עשה עסקנסקי. טובים היו דברים אלה בעיניו מלהשגיח במעשי בנו. פרץ התינוק בבכי. סופו של עניין

בפרשת תצווה מוזכרים בגדי הכהנים, ובהם החושן. בחושן היו משובצות 12 אבנים יפות. את שמות 11 אבני החושן המופיעות ברשימה עליכם לשבץ בתשבץ שלפניכם, בהתאם לאותיות שכבר רשומות. אם תשבצו נכונה יתקבל מסר בטור המסומן בחץ.

הפצ'אח!

נלה וילאדה צאצאיה

רשימת האבנים:

אחלמה
יהלום
תרשיש
אודם
ישפה
ספיר
פטדה
נפך
לשם
שבו
שהם

